

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

ואתחנן

אור

איך זוכים לשלושה דברים אריכות ימים, חכמה, ועושר:

דברים פרק ה פסוק (טז) **פָּדָה אֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְקוֹק אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יְמֵיךָ וְלִמְעַן יִיטֵב לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ נִתְּן לְךָ:**

שאלות:

א הו"ל שאלו במסכת בב"ק דף נד ע"ב מדוע בלוחות הראשונות כתוב רק למען יאריכון ימך, בשמות פרק כ פסוק (יב) **פָּדָה אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יְמֵיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ:** ואילו כאן בפרשתנו מוסיפה התורה ולמען יטב לך? **ב** **וראיני בספר גן רוה בשם ה"ד יוסף אשר הביא קושיית המפרשים והרי הנהגת הקב"ה מדה כנגד מדה וא"כ מהראוי שאדם אשר מקיים מצוות כיבוד אב שיוכה לכבוד, אבל מה ענין לאריכות ימים, ועוד יש להוסיף לשאול שבדברות שניות פ' ואתחנן פ"ה מו נוסף למען יאריכון ימך ולמען יטב לך וכו'. גם ענין הטבה אין לה שייכות למעשיו אשר מכבד אביו? **ג** בדומה לכך עוד העיר בספר דברי הנדך (הערות על הגן רוה) על המבואר במסכת קידושין לג ע"ב א"ר אלעזר כל תלמיד חכם שאין עומד מפני רבו נקרא רשע, ואינו מאריך ימים, ותלמודו משתכה, שנאמר בקהלת פ"ה וטוב לא יהיה לרשע, ולא יאריך ימים כצל, אשר איננו ירא מלפני אלקים, ודרש מהו אינו ירא אינו מכבד. ופרש"י אותו ת"ח שאינו מכבד רבו נחשב לרשע ולא יאריך ימים וישכח תלמודו שכתוב וטוב לא יהיה לרשע ואין טוב אלא תורה. הרי שנרמז בפסוק שני עונשים על מה שאינו מכבד רבו. והקשו המפרשים מה קשר של שני העונשים למעשיו שאינו מכבד רבו, ומהראוי שהעונש שלא יזכה שיכבדו אותו מידה כנגד מידה? **ד** עוד הקשו הכתב סופר והאור שמה, שהנה הו"ל דרשו אשר ציוך היינו במרה כן פרש"י (טז) כאשר צוך, אף על כבוד אב ואם נצטוו במרה שנאמר (שמות מו כח) שם שם לו חוק ומשפט: וכן מבואר במסכת סנהדרין דף נו ע"ב שבת וכיבוד אב ואם, דכתיב כאשר צוך ה' אלהיך, ואמר רב יהודה כאשר צוך, במרה. וכתב רמז לזה **בבעל הטורים** כאשר צוך ה' אלהיך. ס"ת בגימטריא מרה (סנהדרין נו ע"ב): והקשו מאי נפקא מינה היכן נצטוו עד שהתורה מדגישה הדבר?**

בנוהג שבעולם:

אחד מעמודי הוויה בבית היהודי היא מצוות כיבוד אב ואם לצערנו בנוהג שבעולם הדורות ירדו ומושג של כיבוד אב ואם השתנו מקצה לקצה עד שכמעט דברי נבואת הו"ל המבוארים בסוף מסכת סוטה מתקיימים בדורנו, אך שורש הדבר נובע מכמה סיבות ראשיות. הדוגמה האישית איך הורים נוהגים כלפי ההורים הסבא והסבתא איך עוזרים איך מכבדים וכיצד עושים להם נחת ומתחשבים בדעתם, שנית. חוסר הידיעה בערך העליון שיש בכל בקשה של ההורים היות שהילדים אינם מספיק מודעים שכל בקשה של ההורים היא בעצם מצוות עשה דאורייתא כמו הנחת תפילין ומצוות סוכה או לולב או מצה בפסח, ולא רק זה אלא גם שכרה גדול לאין ערוך ולאין שיעור כאשר נבאר, אך המציאות טופחת על פנינו ומרגישים עול מכל בקשה ובקשה שאנו נדרשים לעשות, ולזאת דבריהם היו עלינו למורה ואין שומעים ומבצעים, ואם שומעים משתהים בביצוע הבקשה עד שחוזרים ושונים ומשלשים את הבקשה בשביל שתבצע, אולם תורתנו מלמדת אותנו כל עוד אדם זוכה ויש לו עדיין הורים בחיים הרי זה מכרה של זהב לזכויות וטובות לשפע וברכה והצלחה אשר אדם יכול לנצל בחייו ואדרבא היה צריך להיות המצב שיש ויכוחים מי יזכה במצוה הגדולה הזו לעשות נחת רוח להוריו כאשר נבאר.

סיפור מצמרר איך ניצלו חייו מאסון מירון בזכות כיבוד אביו:

נפתח בסיפור על האסון במירון משה וואלקין הנכד של המשגיח בשיבת עטרת, תלמיד ישיבת מיר, רצה להגיע בליל ל"ג בעומר לציון הרשב"י במירון. הוא התקשר לאביו, הרב אהרן וואלקין מליקוויד, וסיפר לו כי חברו דובי שטיינמץ (ז"ל) קיבל מספר כרטיסים למעמד ההדלקה, ונתן לו את אחד מהם. הם תכננו לעלות למירון בתחילת הערב, ולאחר התפילות והשמחה – להמשיך לצפת ולשבות שם בשבת. אביו, הרב אהרן וואלקין השיב לו כי בעקבות הקורונה הוא לא היה בישראל בשנה וחצי האחרונות, וכעת הוא חפץ להגיע בערב ל"ג בעומר לבקר את אביו [שנה לפני פטירתו], המשגיח רבי חיים וואלקין, המתגורר בירושלים. "בוא איתי לבקר את סבא", ביקש ממנו, "ובשעות המאוחרות של הלילה ניסע למירון. אחר כך נחזור לשבת בירושלים." משה שמע את דברי אביו, ולמרות שקיבל כרטיס לצפת שמן במעמד ההדלקה, וכבר סיכם עם חבריו שיגיעו יחד למירון בתחילת הלילה, וכבר שכרו דירה בצפת לשבות שם בשבת. אך בשל מצוות כיבוד אב, החליט לוותר על כל התוכניות, וימתין לאביו להצטרף אליו לכל תוכניותיו. "כך היה", מספר ר' אהרן וואלקין. "הגעתי לארץ ישראל בערב ל"ג בעומר אחר הצהריים, ובני משה המתין לי בשדה התעופה. נסענו יחד לאבי מורי שליט"א, שם שהינו כמה שעות וגם שמענו זוועד' שמסר אבא לבהורים מישיבתנו, ורק בשעת לילה מאוחרת יצאנו לכיוון מירון. כשהגענו סמוך ונראה להר מירון, עצרו אותנו השוטרים והורו לנו להסתובב חזרה, כי אירעה ר"ל טרגדיה במירון וסגרו את כל ההר למבקרים, ואף אחד לא יכול להיכנס לשם". התאכזבתי קשות, "מספר ר' אהרן. "סוף סוף הגעתי לארץ ישראל, וכבר אני סמוך להר מירון. ואיני יכול אפילו להיכנס ולומר פרק תהילים אחד. גם משה היה מאוכזב מאוד, אך בלית ברירה הסתובבנו וחזרנו לירושלים כלעומת שבאנו, מתוך תקוה ואמונה שהכל לטובה." כשהגיעו השמועות המחרידות ביום שישי בבוקר, לא מצא משה מנוח לנפשו: שני חבריו הקרובים, הבחור דוב שטיינמץ ז"ל והבחור יוסף יצחק קאהן ז"ל, שהיה אמור להיות איתם בידך בזמן ההדלקה – נסתלקו בחטף בטרגדיה הנוראה. "עמדנו משתוממים, נרעשים ונפחדים לראות עין בעין כיצד הגנה עלינו מצוות כיבוד אב הכפולה. אני כיבדתי את אבי ונסעתי לבקר, ובני משה וזיתר על כל התוכניות שלו כדי לקיים מצוות כיבוד אב, והשתתף עימי בכל המסעות שלי אצל אבי והעלייה למירון – ובזכות כך ניצלו חייו תודה

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

לה' יתברך. "חשבתי שאני נוסע לצורך אבי", ממשיך ר' אהרן ואומר, "אבל באמת נסעתי למענו של בני, להציל את חייו. ראינו עין בעין את קיום הבטחת התורה (שמות כ', יב): 'כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך'."

נוסף בלוחות השניות שלא תפסק טובה מישראל:

ובזה נבוא לביאור הפרשה, הנה לגבי השאלה הראשונה כבר הגמרא שואלת ומתרצת במסכת בב"ק דף נד ע"ב שאל ר' הנינא בן עגיל את ר' חייא בר אבא מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהן טוב, ובדברות האחרונות נאמר בהן טוב, ופי' רש"י גבי כיבוד אב, דכתיב למען ייטב לך. וכו' אלא כך אמר לי שמואל בר נחום הואיל וסופן להשתבר. וכי סופן להשתבר מאי הוי. אמר רב אשי חס ושלום פסקה טובה מישראל עכ"ל. מתבאר מדברי הגמרא ראשית שבלוחות בישר הקב"ה שמצוה זו שונה משאר מצוות ולא רק שכן לעוה"ב אלא גם מטיב לאדם בעוה"ז, אך כתב השכר דוקא בלוחות השניות בגלל שלוחות הראשונות עתידות להישבר ואם היה כתוב שם ההטבה ח"ו היית פוסקת הטובה מישראל ולכן נכתב דוקא בלוחות השניות בכדי שלא תפסק טובה מישראל. וכמו שנאמר במסכת פאה פרק א משנה א אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא כיבוד אב ואם וכו'. והובא במסכת שבת דף קכו ע"א, ובמסכת קידושין דף לט ע"ב. בשונה משאר מצוות שאמרו חז"ל במסכת חולין דף קמב ע"א ששכר מצות בהאי עלמא ליכא.

תירוץ היד יוסף

ועל השאלה השניה והשלישית מתרץ הגן רוח בשם היד יוסף היות ומבואר בגמרא קידושין ונפסק להלכה שמפני שיבה תקום מכל מקום היינו כל זקן אפילו שאינו ת"ח צריך לקום מפניו, ממילא היות והמכבד אביו מגיע לו כבוד בשכרו נותנים אורך שנים וממילא יהיה זקן וכל זקן מכבדים אותו ויקבל כבוד. והוסיף הדברי הנוך שכמו כן מבואר שם בגמרא קידושין ונפסק להלכה שתלמיד חכם אפילו צעיר צריך לכבדו שזקן היינו שקנה חכמה. ולכן כתבו בספרי קבלה שסגולה להשגת חכמה לכבד תלמידי חכמים וזקנים במה שעומדים מפניהם, היות ולמען יטב לך הוא חכמת התורה בכדי שיזכה גם הוא ויכבדו אותו.

ולפי זה יובן היטב מדוע מי שאינו מכבד רבו נענש שני עונשים א' לא מאריך ימים כיון שאם יזקין ממילא יכבדו אותו, והרי עונשו למנוע ממנו כבוד לכן צריך לקצר ימיו, אך עדיין אין העונש מושלם היות ואם הוא יהיה תלמיד חכם ממילא אפילו בעודו צעיר צריכין לכבדו להלכה ואם כן עדיין לא נענש על ידי קיצור ימיו שימנע ממנו כבוד, לכן מקבל עונש שני שנשכח תלמודו ועל ידי זה אינו מקבל כבוד גם מצד חכמתו. ובוה אפשר לבאר דברי התנא באבות פ"ד מ"א איזהו מכובד המכבד את הבריות, ולאורה אין הבנה לדברי התנא ואדרבא איזהו מכובד זה שמכבדים אותו? אולם לפי האמור מיהו המכובד היינו מי זוכה להיות מכובד זה המכבד את בריות ששכרו אורך שנים והכמה ועל ידי זה יהיה מכובד.

לפי האמור מוכן גם שכר כיבוד האב וההטבה:

ובזה נבין גם בענין שכר כיבוד אב שכונת התורה שעל ידי זה שמכבד אביו זוכה לשלושה סוגי שכר א' אריכות ימים, ב' ייטב לך איזו הטבה אין טוב אלא תורה, כמו שדרש רש"י בפסוק בקהלת והיינו שיוזכה להכמה, ועל ידי זה יהיו שתי סיבות לזכות לכבוד הן מפאת זקנתו והן מפאת חכמתו. וג' עוד גם טובה זוכה לעושר, היות ומבואר במסכת עירובין דף פו ע"א רבי עקיבא מכבד עשירים. כדדרש רבא בר מרי ישב עולם לפני אלהים חסד ואמת מן ינצרהו, אימתי ישב עולם לפני אלהים בזמן שחסד ואמת מן ינצרהו. וכתב מרן החיד"א בפתח עינים מסכת עירובין דף פו ע"א ואפשר לתת טעם אחר למה שהיו מכבדים העשירים לפי מה שכתב רבינו האר"י ז"ל על מה שאמרו חז"ל שיעקב אבינו חזר על פנים קטנים כי האדם שיש לו עושר הוא שפע קדוש שמשפיעין לו משמים ואין ראוי לזלזל בשפע קדוש, ואם לא היה חוזר בשביל פנים קטנים היה כמזלזל בשפע הקדוש שאינו מחשיבו עכ"ל. ובהיות שהעשירים נשפעים שפע גדול תדיר מלמעלה להכי היו מכבדין העשירים אשר זכו להיות כלי מוכן לקבל כל כך שפע. ואחר זמן מצאתי משם האר"י זצ"ל שהוא ז"ל עצמו נתן טעם זה למה שהיו מכבדים העשירים עלץ לבי: וכ"כ הפלא יועץ – הנופה. ראוי והגון לכבד את העשירים שכן מצינו ברבינו הקדוש שהיה מכבד את העשירים, ורבי עקיבא גם כן היה מכבד עשירים, והטעם שמאחר שהמלך הפין ביקרו והשפיע עליו ממרום שפע ברכה גם אנהנו חייבים בכבודו. נמצא ששכרו מידה כנגד מידה הן אריכות ימים, והן חכמה, וכן עושר, בהיות ושלושת דברים אלו מביאים את האדם לקבל כבוד מהבריות כנגד מה שכיבד את אביו ואמו.

חייב בכיבוד ההורים גם שלא עזרו לו:

ועל השאלה הרביעית תירץ הכתב סופר שבא ללמדנו שלא רק כאשר ההורים מאכילים אותו ומלבישים אותו צריך לכבדם כהכרת הטוב, אלא הציווי נאמר במרה שהיה מן ושמלתך לא בלתה מעליך וכו' כך שהוריו לא הוצרכו לטרוח להשיג לבניהם לא לאוכל ולא הלכשה, וככל זאת עצם הבאתם לעולם מהחיים בכבודם. וכ"כ בעל המשך חכמה דברים פרשת ואתחנן פרק ה פסוק טז עיי"ש.

סיפור פלאי עם החז"א תכבד את הורים ותתראפא

זוכה לאריכות ימים סיפור נוסף: סיפר האדמו"ר מטאלנא שליט"א: מעשה היה ביהודי צעיר בשם רבי פנחס שחלה במחלה קשה ל"ע והרופאים ניבאו לו רעות. ליבו היה מר עליו מאד, ואז בהחלטה של רגע החליט לנסוע לבני ברק ולבקש ברכה מהחזון איש. באותם ימים הדרך לבני ברק בתחבורה ציבורית היתה קשה מאד, אז מה עשה? אסף כסף והחליט לשכור רכב וכך לנסוע. המחיר של השכרת רכב היה חמש לירות. זה היה סכום גדול, אבל הוא לא דאג לכסף ועשה הכל בשביל לקבל ברכה מהצדיק. אחרי דרך ארוכה הוא מגיע לביתו של החזון איש, נכנס ברעד והתחיל לספר על האסון הנורא שפקד אותו, על המחלה הנוראית ועל דברי הרופאים, וכמוכן ציין את גילו הצעיר ואת העובדה שיש בביתו הרבה ילדים קטנים. החזון איש הקשיב לכל מילה, ואז שאל: "האם יש לך הורים?" ר' פנחס היה מופתע מהשאלה, מה הקשר עכשיו לדבר על הוריו, אך מתוך כבוד לחזון איש ענה שכן, יש לו אבא ואמא עד מאה ועשרים. ואז שאל החזון

בית: רה' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רה' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

איש: "כמה עלה לך לבוא אלי"? ר' פנחס לא הבין מה הקשר אך מיד ענה: המש לירות. ואז שאל החזו"א: "מתי לאהרונה עשית משהו למען הוריד בעלות לירה בודדת אחת"? רבי פנחס השתתק בכושה ובמבוכה, באמת הוא לא נזכר באיזו נחת רוח שעשה לאהרונה להוריו, אפי' לא מאמין קל ובוודאי שלא לירה. ואז החזו"א אמר את המשפט המטלטל שכדאי להכניס אותו חזק לליבנו: "הלא כתוב בתורה **כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך ולמען יטב לך**". רוצה אריכות ימים וחיים טובים ומאושרים? כבד את ההורים. והחזו"א הוסיף ואמר: טרחת כל כך רבות להגיע אלי, השקעת הרבה כסף בשביל זה, וגם כשיצאת לדרך לא ידעת האם אני אהיה בכית או לא, ואם אני אקבל אותך או לא, הכל היה מספק, והנה כאן התורה מבטיחה לך ברכה. רק תכבד אותם ותתברך. החזו"א לחץ את ידו ונפרד ממנו בחום. רבי פנחס יצא המום ונסער, וכמובן מיד החל בהשתדלות מרובה למען הוריו. כיום הוא בן למעלה מתשעים, חי בריא ושלם עם הרבה כח, כי מיד הוא הבין היכן טמונה הברכה האמיתית לבריאות ולחיים מאושרים הבטחה של הקב"ה. [כתב הר"ה ג' ר' שלמה קולדצקי שליט"א, גיליון דרישה והקירה].

סיפור איך בזכות מצוות כיבוד זכה לפרנסה:

זוכה לעושר. כבר ביארו חז"ל כיצד האדם זוכה לאכול מפרותיהן בעוה"ז כמו שהאריכו חכמים לספר במסכת קידושין דף לא ע"א, [ויותר מפורט בפסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא כג' י' הדברות פ' תליתאה]. במעשה של דמא בן נתינה איך זכה לפרה אדומה ששקלו לו כנגד משקלה זהב בגלל מצוות כיבוד אביו שלא רצה להפריע לו בשינה. ונוסף סיפור מומינו שהיה, סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: שתלמיד חכם המתגורר בבאר שבע סיפר לנו, שיום אחד מתקשר אליו אביו ומבקש ממנו שיעזור לו בתיקון חלק שהתקלקל באופניו. "אני מתעסק בצרכי סת"ם", מספר הת"ה, "ולמרות שהייתי מאוד עסוק, ואנשים קבעו אתי בענייני הסת"ם, דהיינו את כל הסידורים הללו, והסכמתי לגשת מיד לביתו של אבי, כיון שמדובר במצווה היקרה של **כיבוד אב ואם**". בסופו של דבר לא יכולתי לסדר את התקלה לבד, ונאלצתי לסור לחנות אופניים על-מנת שיתקנו את הבעיה. בחנות היה תור ארוך, וכך נמשך הזמן ונמשך, עד שרק כעבור שעתיים התכוננתי לצאת מהחנות. "והנה, לפני שיצאתי, שמתי אל ליבי שיש איזשהו חדרון בחנות שלפי החלכה זקוק למוזזה, ובעל החנות לא השגיח בכך. הערתי על כך למוכר, וכיון שהיתה בו ראות-שמים, הוא שאל אותי על-אתר אם אני יודע היכן משיגים מוזזה מהודרת. הצגתי את עצמי כמו שמתעסק בסת"ם, ואמרתי לו שאני עצמי יכול לספק לו את המוזזה. המוכר שמח מאוד, ואמר שהוא רוצה להזמין אצלי חמש מוזזות, כי גם בביתו יש כאלו שהוא צריך להחליפן. "וזה היתה רק ההתחלה"...אדם נוסף שעמד בחנות והמתין לתורו, שמע את הדברים, והודיע לי שהוא זקוק לעשרים וחמש מוזזות, לביתו-שלו ולבתיהם של שניים מבניו. 'הבוקר החלטתי לברר היכן יש סופר סת"ם שאצלו אפשר לרכוש מוזזות מהודרות', סיפר לי, 'זהנה זימן לי הקב"ה אותך, כאן בחנות, כדי שלא אצטרך לטרוח... האיש ביצע הזמנה של עשרים וחמש מוזזות, והודיע שיודקק לכמות נוספת, גם לבית הכנסת בו הוא משמש כגבאי. "והנה מתוך שלא התעצלתי במצוות כיבוד אב, הרווחתי ממכירתן של שלושים מוזזות. ברור כשמש שלא זו היתה כוונתי בקיום המצווה, אבל בזכות שהודרתי בכך, כדי לקיים את רצון ה' שציווה עלינו לכבד את הורינו, התגלגלו הדברים שיצאתי ברווח". [פורסם בכיטאון 'קול ברמה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א].

ספר פלא יועץ - ערך כבוד אב ואם

וכתב בעל הפלא יועץ מוסר השכל עד כמה האדם טועה במצוות כיבוד אב ואם, וז"ל ידוע שגדול חיוב כבודם שהשוה הכתוב כבודם לכבוד המקום והמזולזל בכבודם גדול עוננו, וכו' צא ולמד מאבינו הזקן יעקב ע"ה מאי סליק ביה על כ"ב שנה שלא שימש את אביו. ויוסף הצדיק נתקצרו שנותיו על ששמע שהיו אומרים לו עבדך אבינו ושתק וכו' זאת חקת התורה שהרי אמרו עד היכן כבוד אב ואם עד שיטול ארנקי שלו בפניו ויזרקנו לים ולא יכלימונו, וכבר מלתי אמורה שיש מצוות בר מזל שאהרי כמה מעות אדם מפור לעשות מצוות פתיחת החיכל או להיות סנדק וכדומה אף דליכא לא מצוה דאורייתא ולא מצוה דרבנן אלא חיוב מצוה בעלמא אשריהם ישראל, ועל כל פעם ששומע בקול אביו ובקול אמו מקיים מצוה רבה דאורייתא ופתאים עברו ונענשו עכ"ל:

מעשה מדהים עם הגר"ה קנייבסקי:

כאחד הימים פנתה בתו של מרן הסטייפלער ז"ל הרבנית ברום לאביה ואמרה לו לחיים נתפס הגב שמע הסטייפלער את דבריה ומיד יצא מהבית ופנה לביתו של בנו רבי חיים קנייבסקי שליט"א, מה קרה התפלא רבי חיים לביקור הבלתי צפוי, אולם הסטייפלר הבין שככל הנראה בנו אינו רוצה להטריח או להדאיג אותו ולכן מסתיר את כאביו ועושה עצמו כמו שאינו יודע על מה מדובר, זה בסדר הגיב אביו תשכב על המיטה ותרים את החולצה, רבי חיים שתק ועשה כנדרש, הסטייפלער הוציא בקבוק שמן משה מעט על גבו של רבי חיים ועיסה אותו במשך דקות ארוכות, עכשיו תשכב כך לכמה שעות אמר לבסוף ובע"ה תרגיש יותר טוב, כששב הסטייפלער לביתו התעניינה בתו להיכן הלך עשיתי לחיים טיפול ענה. אבל אני התכוונתי להתני רבי חיים קלופט רק כך התברר העניין, אולם הגר"ה קנייבסקי לא העלה על דעתו לשאול את אביו לפרש הטיפול הבלתי שגרתי אם אבא אומר מי אני שאביע את דעתי אבא אמר לשכב שוכבים להרים את החולצה מרימים, והסטייפלער שידע על גדולתו של בנו הגר"ה מיהר לחזור אליו ואכן מצאו עדיין שוכב באותו מצב בדיוק כפי שהורה לו, אמר לו שיקום והתנצל שהוא טעה.

סיפור מטלטל איך ניצל בשואה בזכות שלא סירב לבקשה של האמא:

יום אחד הגיע הסבא, שהיה ניצול שואה, לביקור אצל בני המשפחה. בזמן הביקור נוכח הסב במחזה שמאוד לא מצא הן בעיניו. היה זה כאשר האמא בקשה מאחד הילדים להוריד את פה האשפה, וזה הגיב: "למה דווקא אני?". גם כאשר קראה לשני ולשלישי, נשמעו תגובות דומות. הרביעי כבר היה מתוחכם יותר, וביקש מאמו להטיל 'גורל' בין הילדים... הסבא שהצטער לשמוע את תגובות נכדיו לנוכח בקשת

בית: רה' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רה' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אמם, קרא לכל הילדים, הפשיל לעיניהם את שרוול חולצתו, ואמר להם: "אתם רואים כאן את המספר הזה שצירוב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזה הסימן שהייתי באושוויץ". עכשיו אני רוצה לספר לכם סיפור, ותשמעו טוב את כל הפרטים: "כשהנאצים ימ"ש כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר. יחד איתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת הנתה בצד ימין והשנייה בצד שמאל". "כל היהודים תושבי הכפר הובלו אל מקום הנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי הורתה לכל יהודי לאיזו רכבת עליו להיכנס, הימנית או השמאלית, כשהיהודים האומללים שהופנו לכל אחת מהרכבות לא היו מודעים ליעד אליו הם מובלים. כשהגענו אמי ואבי וכל הילדים אל מול אותו נאצי, עשה הארור הזה סימן לאבי לצד ימין, ולאמי ולכל הילדים סימן לפנות שמאלה." "זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עלינו בהיפרדנו מאבינו היקר, את הבכיות והייללות, שעדיין מצלצלות באוזני, במיוחד לאור העובדה שהיינו משפחה מלוכדת מאוד. כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אמי את החבילה שלקחה איתה מהבית עם מעט הדברים שהיה מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצאות בחבילה. בגלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו שכה אבא לקחת את התפילין, ועתה הוא לא יוכל להניחם." "אמא חשבה לרגע מה לעשות, ואח"כ פנתה אלי ואמרה: "כיון ששתי הרכבות עדיין עומדות במקומן, אנא ממך, רץ אל הרכבת השנייה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו." "אינני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון שהייתה בכך סכנה גדולה. ההיילים הנאצים עמדו בין הרכבות, וכל מי שהסתובב שם היכוחו עד מוות. בכל זאת, החלטתי לשמוע בקול אמי. בחסדי שמים מרובים, בניסי ניסים, רצתי לעבר הרכבת השנייה, עם התפילין הקדושות בידי, בסמוך לעמלקים הרשעים וכלביהם האימתניים, וכאילו הייתי בלתי נראה. בס"ד הצלחתי לעלות לרכבת הימנית שהייתה דחוסה ביהודים רבים, והתחלתי לחפש את אבי. לקח לי קצת זמן עד שמצאתי אותו, ומה שקרה באותם רגעים קבע את גורל חייו." "ברגע שמסרתי לו את התפילין ועמדתי לחזור אל הרכבת שבה היו אמי ויתר הילדים, לפתע נסגרו דלתות הרכבת... הרכבת החלה לזוז ממקומה בעוד אני עומד בה לצד אבי, ואילו אמי ואחי נמצאים ברכבת השנייה שגם היא פתחה בנסיעה...ומה קרה לבסוף? – התברר שכל מי שהופנה לרכבת הימנית – נשלח לעבודה, והרכבת השמאלית הכילה את המובלים למוות! מהרכבת של אמי, אחי ואחותי, שבה הייתי בתחילה, לא נותר אף אחד בחיים. ואילו אני, שהזדרזתי לשמוע בקול אמי, ועברתי לרכבת השנייה, ניצלתי." "הסבא פנה לנכדיו, ואמר להם: "עכשיו תחשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאמי: 'אמא, למה דווקא אני?... אולי תשלחי את התפילין לאבא עם ילד אחר?... הרי ברור שאם הייתי אומר כך, לא היינו כאן היום...רק מפני ששמעתי לבקשתה של אמי ועשיתי את רצונה באופן מידי, חל עלי השפע הטוב של המצווה, והתקיים בי: 'למען ייטב לך והארכת ימים' – כך גם אתם נכדי החביבים, אל תסרכו אף פעם לאמא ולדברייה; אם היא מבקשת להוריד את הפה או כל בקשה אחרת, אל תתווכחו ותטענו 'למה אני?', אלא תשיבו מיד 'הנני!'.(פרוי מתוק).

ועוד מה גודל שכרו לעוה"ב ע"י מצות כיבוד אב ואם:

ועוד לימדונו הז"ל על גודל שכרו בעוה"ב כמסופר מעשה הובא בספר סדר הדורות וספר מעיל צדקה סימן תמ"א על ר' יהושע בן אלם שגילו לו מהשמים שבעוה"ב יהיה שכנו של הקצב "ננס" למחרת בא לשמונים תלמידיו ואמר להם שאינו יכול יותר ללמד שכיצד יתכן שלאחר שכל ימיו יושב ולומד ולא הלך ד"א בלי תפילין ולמרות זאת גילו מהשמים בחלום שכנו בג"ע יהיה ננס הקצב, ולא היה מוכן ללמד התלמידים עד שיחקרו אחרי ננס הקצב הגיעו אליו ובקשוהו שיבא לר"י אך התבייש שאינו ראוי לגדול הדור יקראוהו וחשב צוחקים עליו, חזרו לר"י ואמרו לו, הלך הוא עצמו אליו ונפל ננס הקצב לרגליו כיצד יתכן שהוא בא אליו, ושאלו מה מעשיו וסיפר לו שהוא קצב ויש לו הורים זקנים בלי רגלים וכל יום רוחצם ומלבישם, אמר לו אשריך כעת אני מבין שאתה ראוי להיות כמוני למרות שכל ימיו עסק בתורה והקצב אינו עוסק בתורה ובכל זאת זכה בזכות כיבוד או"א. ללמדנו שזכות כיבוד אב ואם שקול כנגד כל תורתו של התנא.

מוסר השכל:

העולה מדברנו לאחר אשר השכלנו להבין גודל מעלת וסגולת מצוות כיבוד אב ואם, חייב כל אדם לנצל את הזכות למי שנופל בחלקו לכבוד אביו ואימו שזוכה במצוה זו לאריכות ימים ולעושר ולחכמה ולעוה"ב כגודל העוסק בתורה, ולכן כל פעולה או בקשה שהוריו מבקשים ממנו עליו להזדרז כמובא שלל רב מאחר ומקיים מצוות עשה דאורייתא ולא ימאס ולא ידחה כי מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה וקל והומר בזה שהדחיה עלולה לצער את הוריו, וחובה להימנע מכל דבר הגורם להם צער כי אפילו באונס האדם נענש על כך כמו אצל יעקב אבינו ויוסף כנ"ל, ובכדי להחזיר הדברים ליוצאי הצינו עלינו לשמש דוגמה אישית בכבוד ההורים ולהראות את השמחה לכל פעולה או מעשה שאפשר להטיב עם ההורים, והחשיבות שנותנים לדברי ההורים, והמסירות לסייע להם בכל צרכם ובפרט לעת זקנה שיש רבים לצערנו מהפשים להיפטר מהעול בזה שמשלחים אותם לבתי אבות ומאבדים את המתנה הגדולה שהודמנה לידם כמו ננס הקצב שזכה להיות שכן של גדול הדור, וקל והומר שנותנים דגש כיצד ואיך להתחשב בהוריהם לבל לגרום להם צער, ורק בדרך זו נזכה שגם יוצאי הצינו ינהנו עימנו כך מידה כנגד מידה, ובה יתברך בכל הברכות והסגולות הנ"ל אמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

בית: רה' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רה' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800